

S-72.1110 Signaalit ja järjestelmät

Tentti 16.12.2011

Vastaa tehtävään 1, tehtävistä 2 – 7 otetaan huomioon neljä parhaiten suoritettua tehtävää.

Laskutehtävissä on esitettävä myös välivaiheet. Pelkkä numeerinen ratkaisu ei riitä.

1.

Vastaa lyhyesti seuraaviin osatehtäviin, käytä tarvittaessa kuvaa.

- Esitä tiheysfunktioiden ja odotusarvojen avulla, milloin kaksi satunnaismuuttujaa ovat
  - tilastollisesti riippumattomia,
  - korreloimattomia.
- Selitä Gibbsin ilmiö.
- DFT:llä tutkitaan signaalin spektri taajuusalueella 0...5 MHz käyttäen 1024 näytettä. Kuinka suuri on näyteväli aika- ja taajuusalueessa?
- Erään IEEE802.15.4 standardin mukaisen radion vastaanottimen herkkyys on -98 dBm. Kuinka paljon tämä on Watteina?
- Signaali sisältää 1 Hz ja 4 Hz taajuuskomponentit. Signaalista otetaan näytteitä 4 Hz taajuudella. Mitä taajuuksia näytteistetty signaali sisältää?
- Miten määritellään lineaarisen järjestelmän vaimennus- ja kulkuaika-vääristymä, kun siirtofunktio $H(f)$ tunnetaan?

2.

Nostettua kosini-suodatinta (Eng. Raised-cosine filter) käytetään yleisesti muokkaamaan pulssin muotoa digitaalisessa modulaatiossa, johtuen sen kyvystä minimoida symbolien välinen interferenssi (Eng. inter-symbol interference) ISI. Yksinkertaisimman nostetun kosinisuodattimen Fourier-muunnos on

$$H(f) = \frac{1}{2}(1 + \cos(\pi fT)), \quad |f| \leq \frac{1}{T}$$

Ratkaise suodattimen impulssivaste $h(t)$.

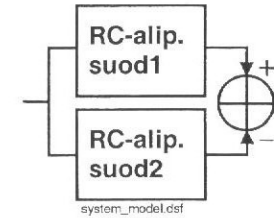
3.

Oheisen järjestelmän lähtösignaali on kahden rinnakkaisen RC-alipäästösuodattimen lähtösignaalien erotussignaali. Suodattimen 1 ja suodattimen 2 impulssivasteet ovat

$$h_1(t) = \frac{1}{T} e^{-t/T} u(t) \text{ ja } h_2(t) = \frac{1}{2T} e^{-t/2T} u(t),$$

$$\text{missä } u(t) = \begin{cases} 0 & t < 0 \\ 1 & t \geq 0 \end{cases} \text{ on askelfunktio.}$$

- Esitä järjestelmän impulssivaste.
- Laske (graafisella) konvoluutiolla järjestelmän askelvaste, eli lähtösignaali, kun tulossignaalinä on yksikköaskel $u(t)$.

4.

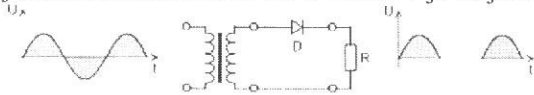
Oletetaan, että Butterworth -alipäästösuodattimen puolen tehon kaistanleveys on 40 kHz. Lisäksi vaadimme, että taajuudella 120 kHz vaimennuksen on oltava ainakin 25 dB. Etsi alin mahdollinen asteluku, joka tämän vaatimuksen täyttävällä Butterworth -suodattimella voi olla.

Butterworth suodattimen amplitudifunktio on

$$A(f) = \frac{1}{\sqrt{\left(\frac{f}{W}\right)^{2n} + 1}}$$

5.

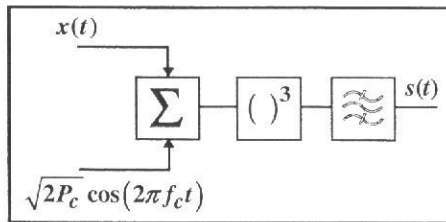
Tasasuuntaaja on laite, joka muuttaa vaihtosähkön pulssimaiseksi tasasähköksi. Puoliaaltotasasuuntauksessa vaihtojännitteestä leikataan negatiiviset puolijaksot pois. Sähkövirta pääsee kulkemaan diodin läpi vain toiseen suuntaan. Tasasuuntaajan tulosignaali on sinimuotoista, jonka jännitteen tehollisarvo on $U = 230\text{ V}$ ja taajuus 50 Hz .

- Ratkaise puoliaaltotasasuuntaajan lähtösignaalin Fourier-sarjaesitys
- Ratkaise puoliaaltotasasuuntaajan lähtösignaalin harmoninen kokonaissäörö

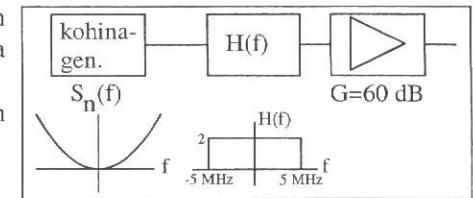
6.

- Osoita että oheisen järjestelmän 3. asteen epälineaarisuuden lähdössä esiintyy DSB-modulaatiota sisältävä signaalitermi ja ilmoita lopullinen kantoaaltotaajuus.
- Mitoita f_c siten että ideaalisen kaistanpäästösuodatuksen jälkeen saadaan vääristymätön DSB-signaali, kun moduloivan signaalin kaistanleveys on W_x .

7.

- Esitä yllä olevan järjestelmän lähtötehospektri symbolisessa muodossa.
- Miten lasketaan keskimääräinen teho, kun tehospektri tunnetaan?
- Laske lähtöteho (W) kuvan mukaisella suodattimella ja vahvistimella, kun kohinageneraattori tuottaa parabolista kohinaa,

jonka tehospektri on $S_n(f) = \Phi_{nn}(f) = \frac{N_o}{2B^2} f^2$, jossa

$$\frac{N_o}{2} = 10^{-12} \text{ W/Hz}, \text{ ja } B = 5 \text{ MHz}$$